

Lingüística

TEMA 1: La lingüística i el seu objecte d'estudi

- **La lingüística**

La ciència cognitiva és l'estudi de totes les formes d'intel·ligència humana. Dins aquesta ciència es troba la lingüística, la neurofisiologia, la psicologia, la intel·ligència artificial, la filosofia... Ens ajuda a conèixer la ment humana.

- **El concepte de lingüística general**

La lingüística no té res a veure amb normativa, és una perspectiva explicativa i descriptiva. El lingüista s'ocupa de l'estudi de com s'utilitza el llenguatge.

Objectius de la lingüística: llenguatge i comunicació, però abans d'arribar a aquests objectius també s'encarrega d'estudiar a l'ésser humà. Estudien el llenguatge a través de les llengües.

1.1.2. L'autonomia de la lingüística; l'estudi immanent del llenguatge

Durant molt temps s'ha estat parlant de gramàtica, però mai aquesta ha sigut autosuficient, la gramàtica en si és innecessària, no era utilitzada. *Interès filosòfic grama*

Al s. XIX això canvia perquè comencen a dir el lingüistes que les llengües mereixen també una especial atenció.

Autonomia: reivindicació (al s. XIX) per beneficiar a les llengües.

1.1.3. lingüística general i lingüística descriptiva.

Lingüística general: És la teoria general de les llengües (cumfíbic)

Lingüística descriptiva: És la teoria general de les gramàtiques (abstracte) Té l'objectiu d'especificar els requisits que han de tenir les gramàtiques de les llengües.

LINGÜÍSTICA GENERAL

EXTERNA

INTERNA – Teoria general

- Teoria general de del llenguatge

la gramàtica. humà

- Teoria general de

les llengües

Alguns lingüistes distingeixen entre lingüística general i descriptiva, encara que les dues estiguin molt lligades

i necessàriament es necessiten entre elles.

1.1.4. Lingüística sincrònica i lingüística diacrònica

Durant es s.XX SAUSSURE va ser qui va establir la diferència entre ling. sincrònica i diacrònica, la va crear per la raó de que la lingüística del s. XIX era diacrònica i ell va reivindicar per poder substituir-la.

- Diacrònica: estudi d'una llengua des de el punt de vista de la seva audició. (s. XIX)
- Sincrònica: estudi d'un moment concret d'una llengua.

1.1.5 Lingüística teòrica i lingüística aplicada

Ling. aplicada: és l'encarregada de contemplar les aplicacions pràctiques dels coneixements teòrics.

Ling. teòrica: són els coneixements teòrics.

1.2. La lingüística i els seus objectius

1.2.1 La lingüística com a ciència

La lingüística és una ciència on hi ha diverses opinions de quan es va convertir en ciència.

- Per molts es va convertir en ciència a partir del s. XIX, a conseqüència de les causes i les lleis dels canvis lingüístics. En el moment que aquests intenten explicar els fenòmens lingüístics, ja és ciència, ho fan per mitjà d'un mitjà descriptiu.
- D'altres creuen que amb SAUSSURE comença la ling. com a ciència perquè òbviament es planteja el domini i l'interès de la llengua.

1.2.2. Consideracions metodològiques

L'estructuralisme és la corrent que classifica els elements de la ling i a més els descriu.

A partir de CHOMSKY la ling. passa a ser una ciència i una gramàtica generativa (necessàriament lligada a l'estructuralisme) Aquest punt de vista és més científic.

En tots els camps del saber tots els elements estan ben estructurats.

1.2.3 Els mètodes de la lingüística : la gramàtica tradicional.

Aquest interès per la llengua sorgeix dins de la filosofia, encara que després adquireix uns objectius filosòfics. Ja que per poder recórrer als textos antics haurem de recórrer a la filosofia.

EX: *Dorisio el Tracio*.

Tracta dels estudis de les oracions de la gramàtica grega. Segons aquest llibre en l'oració hi ha vuit parts, i aquestes classes de parts o paraules no s'identifiquen pel significat sinó pels aspectes formals. (gènere, nombre...)

EVOLUCIÓ:

- Aquests plantejaments s'adapten al llatí.
- A l'edat mitjana també continuen els mateixos plantejaments.

- Al Renaixement també s'adopta la gramàtica grega, però ja recorrent a qüestions de significat.

1.2.4. Els mètodes a la lingüística: la lingüística estructural

És una reacció contra el tipus de gramàtica grega. Amb el temps aquests tipus de gramàtica creen una funció estructural.

Estructuralisme europeu: SAUSSURE

Estructuralisme americà: BLOOMFIELD

No son iguals, però estan d'acord en que la llengua és una estructura, és a dir, un conjunt d'elements on tots es relacionen entre ells. (Segons les llengües, les estructures també varien).

SAUSSURE distingeix entre llengua, fet comú més important, i parla, individual.

Tots els elements es poden estudiar des de dos punts de vista:

- Paradigmàtic: relació entre un element i tots els altres elements que poden aparèixer al mateix lloc de la cadena.
- Sintagmàtic: relació entre els elements que constitueixen la mateixa cadena.

1.2.5. Els mètodes a la lingüística: la gramàtica generativa.

Gramàtica generativa: no pretén descriure sinó explicar coses que l'estructuralisme era incapaç d'explicar.

El generativisme també vol explicar altres fets:

- Quin és el coneixement de la llengua dels parlants d'aquesta llengua.
- Com els parlants adquirim una llengua.

Definició: producte d'una concepció diferent de la ciència a partir de la 2na meitat del s. XIX. És un plantejament hipotètic deductiu.

1.3. Característiques del llenguatge humà.

L'element principal del llenguatge humà és la senyal, aquesta transmet informació i és un objecte material que amb la seva perfecció ens informa sobre un altre objecte (material o conceptual)

Entre aquests dos objectes existeix una relació: vinçle: que ens permet establir una tipologia en les senyals.

Per analitzar aquests vincles s'utilitza: la vinculació natural (absència o presència de voluntat humana)

Segons el tipus de vinculació hi ha tres tipus de senyals:

- **ÍNDICES o indicis:**

EX: Fum és una senyal natural de foc.

A X

Característiques:

- Un objecte A ens remet a X.
- A és un efecte produït per X.
- La relació entre A-X és natural.

Els indicis transmeten informació a tots els éssers humans. Amb la seva experiència podem interpretar les senyals.

També observem que entre A-X hi ha una relació estricta, d'on es deriva l'afectivitat en un procés de comunicació.

Són un tipus de senyals **naturals i motivades**. (causaefecte)

- **ICONOS o imatges**

EX: bandera pirata

Hi ha una certa semblança entre A-X, ja que, les senyals tenen una semblança amb els seus semblants.

La semblança de A respecte X pot ser fort o tènue, les icones han de passar per un procés de convencionalització (vinculació humana) on es poden trobar equívocs.

Són un tipus de senyals **no naturals i motivades**.

- **SÍMBOLS**

No tenen semblança, ni causaefecte, ni vinculació natural. Son purament convencionals i funcionen en virtut d'un pacte.

EX: NaCL – símbol químic----- Explícit

Casa – ----- No explícit

En general les senyals ens informen per poder percebre les relacions per mitjà del llenguatge humà.

1.3.1. Els sistemes de comunicació humana.

Esquema de la comunicació humana (apunts)

L'emissor necessita el codi per poder elaborar el missatge i el receptor per poder interpretar el missatge.

Un emissor d'acord amb un determinat codi emet una senyal, el referent del qual, és independent al procés de comunicació.

EX: succés, estat d'ànim, veritat científica...

Els senyals emesos viatgen a través d'un canal que arriben al receptor, que si posseeix la clau oportuna pot descodificar el missatge.

FUNCIONS DEL LENGUATGE

Emissor----- expressiva

Receptor----- connativa

Referent----- referencial (informa)

Canal ----- fàtica

Codi----- metalingüística

Missatge----- poètica

El llenguatge humà està format per els signes convencionals, que solen constituir sistemes amb major o menor grau de cohesió. Un sistema està constituït per un conjunt per un conjunt d'elements relacionats entre si. Dins d'un sistema, un element té sentit per oposició. El significat d'un signe, per tant, ve donat per les relacions que aquest contrau amb els restants signes dels seus propis sistemes, el nombre major o menor d'elements componen un sistema determinat de relaciona distintes i valors distints.

El llenguatge no és específic del ésser humà, sinó que també ho podem trobar en els animals:

Abelles: Moviment circular

Moviment d'abdomen

Aus: dos tipus de soroll: – crits (innates)

- cants (aprensiu)

Primats: confiança, relació amb el context.

La ciència que estudia tots els sistemes de comunicació dels animals és diu zoosemiòtica.

CHARLES HOCKETT:

Inicià el camp de l'estudi. La seva teoria ens mostra els trets del disseny del llenguatge humà per després comparar-lo amb d'altres.

Característiques:

- VOCAL–AUDITIU
- TRANSMICIÓ IRRADIADA/ RECEPCIÓ DIRECCIONAL

Emissor Receptor

La veu s'expandeix per totes direccions, i el receptor és capaç de detectar quin és l'origen de la recepció .

3-ESVEÏMENT RÀPID---- Propi del mitja

4-INTERCANVIABILITAT----- L'individu pot ser emissor o receptor

5- RETROALIMENTACIÓ TOTAL

6- ESPECIALITZACIÓ----- El sistema per comunicar-nos

7- SEMANTITAT

8- ARBITRARIETAT

9- CARÀCTER DIRECTE----- Pot dividir-se en unitats repetides

10- DESPLAÇAMENT----- No ha d'estar immediatament present en temps i espai.

11- PRODUCTIVITAT----- El sistema ha de permetre canviar missatges nous

12- TRANSMICIÓ TRADICIONAL--- El sistema s'aprèn de qui l'ha usat abans.

13- DUALITAT D'ESTRUCTURACIÓ --- Doble articulació --- MARTINET

Sistema físic/ interpretació

En primer lloc Hockett descriu la llengua en funció de la llengua parlada. En segon lloc, part de l'idea de que llenguatge humà és el més evolucionat i avançat.

- Que fa específic al llenguatge humà HOCKETT i MARTINET

- Economia

Caracteritzat pel llenguatge que determina la propietat de intercambiabilitat, dualitat o doble articulació, també determina la deficiència.

La economia està determinada per limitacions físiques i psíquiques del humans.

Dualitat:

- unitat lèxiques (paraules)
- sons (lletres)

Intercambiabilitat: el mateix codi serveix per emetre i rebre.

Deficiència: deíptiu

- Creativitat

Gràcies a la propietat creativa som capaços d'emetre

Composicionalitat: expressions complexes estan determinades per simples.

Recurrència: utilització dels mateixos patrons per diferenciar àrees lingüístiques.

- Simbolisme

El llenguatge és símbol, ja que remet una realitat distinta.

Especialització: les expressions lingüístiques posseeixen un llaç que les uneix a la realitat.

Arbitrarietat: el signe no té relació amb el referent

Desplaçament: els missatges lingüístics poden referir-se a coses passades o futures o que estan aquí o allà.

Prevalicació: Es pot parlar de coses que no son reals.

Reflexivitat: funció metalingüística.

ECONIMIA-----CREATIVITAT-----SIMBOLISME

Implica l'implica

Fonètica

La substància més característica del llenguatge humà és la sonoritat. Els éssers humans van triar aquesta forma de comunicació perquè no ens impedeix gairebé res, amb els sons la comunicació és fa molt més fàcil.

Ens comuniquem amb un tipus de sons determinats realment amb una variació molt tancada.

Característiques:

- sons articulats
- només estan creats per l'utilització del llenguatge.

La fonètica és l'encarregada d'estudiar aquests sons.

Fonètica articulatòria: posició dels òrgans en cada so. Perspectiva que rebem del emissor.

La fonètica perceptiva o auditiva: estudia l'articulació dels òrgans implicats en la recepció dels sons. Perspectiva que rep el receptor.

La fonètica acústica: està relacionada amb el canal i estudia les característiques físiques dels sons articulats.

La fonètica té moltes més aplicacions. A partir de l'estudi de la fonètica podem fer una classificació de les característiques dels sons.

Fonologia:

Des de el moment que sabem parlar tenim el coneixement fonològic, del qual, la unitat bàsica és el fonema.

L'objectiu de la fonologia és establir el sistema fonològic de les llengües humanes.

Hi ha **tres criteris** per descobrir els fonemes d'una llengua.

- **Criteri de contrast**: els fonemes serveixen per diferenciar unitats lingüístiques significatives.
- **Criteri de concurrència**: contextos en els quals pot aparèixer una determinada propietat.
- **Criteri de la homogeneïtat fonètica**: Relacions que hi ha dins dels fonemes.

TRUCETZKO: Principis de fonologia. Estudia els fonemes i les relaciona entre ells, i estableix un tipus de relació.

En fonologia no només estudiem els fonemes, sinó que també estudiem les relacions entre els elements, per això parlem de diferents estructures.

Principis de fonologia: identifiquem els diferents tipus d'oposicions fonològiques. Aquests conceptes són aplicables a totes les llengües.

/t/ /d/

Són dos fonemes diferents i els dos oclusius dentals. La diferència que hi ha entre els dos, és que /t/ és sord i /d/ és sonor.

/t/, /d/:

Base comuna: sons oclusius i dentals

Marca diferencial: /t/ sord /d/ sonor

- Observant la *base comuna* = si en la llengua hi ha una altra parella que té la mateixa base comuna, diem, que la oposició entre els diferents fonemes és multilateral, sinó hi ha cap parella llavors és bilateral.

/b/ /d/ /b/ /g/

Base comuna: consonants, oclusives, sonores

Marca diferencial: bilabial/ dental

Per tant /b/, /d/ i /b/, /g/ al tenir la mateixa base comuna diem que son multilaterals.

- Observant la *marca diferencial*, ens podem trobar diferents tipus d'oposicions:
- Oposicions aïllades: si dins del sistema no hi ha altres parelles amb la mateixa marca diferencial, llavors són aïllades.
- Oposicions proporcionals: si dins del sistema hi ha altres parelles que tenen la mateixa marca diferencial, llavors són proporcionals.

Encara trobem més oposicions per classificar, segons 3 tipus:

- Oposicions privatives: quan les dues característiques són diferents /b/-/g/
- Oposicions equipotents: són aquelles que venen marcades per presència o absència del tret.
- Oposicions graduals: només es donen en les vocals i en /r/ en funció de l'obertura de la boca.

Cadascun dels fonemes és un conjunt de **trets**. Els trets són els que marquen la diferència entre els altres.

/b/ : consonant, oclusiva labial

TRETS

Ens marca el mode/ punt d'articulació

Hi ha trets que es poden utilitzar des d'una perspectiva acústica o articulatòria o les dues.

- Quins són els trets més característics de totes les llengües?

Aquesta distinció està feta per JAKOBSON MALLE. Molts consideren que hi ha una mena de jerarquia de trets; uns suposen l'existència dels altres. En el cas de les vocals no hi ha cap jerarquia perquè totes son sonores.

Ex: /r/ - /ˈrː/ /r/ - /ˈrː/ => /R/ ---- ARXIFONEMA: ja que no marca

Amor – cap contrast

Pero–perro es neutralitzen

Ex: /n/ - /m/ - /ɲ/ => /N/

Segons la consonant o vocal que la precedeix es pronuncia diferent, però sino és un arxifonema.

En gairebé totes les llengües hi ha parelles correlatives, que són conjunts de dos fonemes que formen una oposició bilateral, proporcional i privativa.

Ex: /p/ /b/ => Bilateral, proporcional i privativa

Totes aquestes parelles s'oposen pel mateix tret i per la marca de correlació. Per tant, en el terreny de la fonologia podem observar trets comuns universals.

Si una llengua té vocals nasals, també té necessàriament vocals no nasals.

L'estructuralisme identifica els fonemes i les seves relacions.

Competència lingüística: Allò que sap el parlant d'una llengua que posa en pràctica en el moment que parla. Ho sap de manera implícita.

FONOLOGIA COMPETÈNCIA (diferents nivells)

MORFOLOGIA (actuació)

SINTÀCTICA

SEMÀNTICA

Rat

< rait > => /rait/ => ARXIFONEMA es produeix una neutralització

Rad

(rait) – es (raites)

(raides)

Per explicar aquest fet se suposa que hi ha dos nivells de desocupació fonològica, i un nivell més concret i un més abstracte. El pas d'un nivell a l'altre és el que s'anomena procés fonològic.

Abstracte: Dos fonemes no són fonològicament igual. (raid)(rait)

Concret: Arxifonema /rait/

- Regla d'ensordiment de les oclusives

(rait) + oclusiu

(raid) + sonor –sonor quan està a final de paraula

Quan hi ha un so oclusiu sonor és converteix en sord quan apareix a final de paraula

FONEMES SUPRASAGMENTALS: entonació, accent i to. (fonologia suprasagmental). L'accent existeix a gairebé totes les llengües. Quan estudiem una llengua hem d'esbrinar si té accent o no, i si en té, si l'accent té funció fonològica o no. En el castellà l'accent hi és i a més té funció fonològica, és un element diferenciador.

Ex: lavo/ lavó

És una llengua d'accent lliure perquè pot caure en diverses posicions. En francès, per exemple, l'accent com a última síl·laba. Per tant, l'accent en francès no té funció fonològica, no és diferenciador => accent fixe

Ex: Hará dos Ésta va viendo

Ara dos Estaba viendo

Arados Está bebiendo

Fonologia mètrica: dedicada a l'estudi de l'accent:

- El to és plenament funcional
- L'entonació té relació amb la sintaxi perquè afecta una unitat més gran que la paraules.

La síl·laba és una unitat que afecta un o més fonemes i per tant també s'ha d'estudiar des del punt de vista de la fonologia. Dóna compte del canvi d'una posició a una altra.

T=>O PA

O=>T AB cap nucli cada

T=>O=>T PAP P A P

Hi ha una mena d'estructura jeràrquica on trobem un element central o nuclear que sempre és més obert (vocal). El nucli és l'únic que pot formar una síl·laba a totes. El cap de la síl·laba està just davant del nucli. Darrera del nucli està la coda. El nucli i la coda formen la rima.

Fonologia clàssica => fonologia segmental

Fonologia clàssica => fonologia suprasegmental.

Divisió vàlida per les llengües indoeuropees. Al estudiar altres llengües és proposat suprimir aquesta divisió. => fonologia autosegmental.

Morfologia:

Dos conceptes claus:

- paraula: més familiar
- morfema: d'un caràcter més tècnic.

Ex. En aquesta oració hi ha 7 paraules

Casa i cases són dues paraules diferents

dues formes de la mateixa paraula

Els lingüistes intenten descobrir que és el que marca els límits de les paraules (en aquest cas és número, gènere...)

Ex: L'eusquera utilitza mecanisme morfològics diferents.

En el cas de les llengües europees també tenim la possibilitat d'utilitzar el mecanisme de la composició per tal de crea paraules molt llargues, equivalents q una oració.

S'ha creat el concepte de morfema que ens permet tractar les paraules d'una manera més senzilla.

Ex: Bon/dat => la podem dividir amb elements significatius

Qualitat de bo element complexes

Casa => no la podem dividir en elements> Element simple

Fent canvis podem comprovar si les parts que constitueixen la paraula són significatives o no.

Ex: podem utilitzar bueno/ bondadosa = que bon

Per tant, totes les paraules d'aquesta sèrie tenen en comú un base temàtica que es pot realitzar de diverses maneres. Llavors, segons les diferents realitzacions poden ser diversos morfemes.

Ex. Bon / dat

Morf. Lèxic morf. Gramatical

En el cas de morfemes dependents amb significat lèxic: TEMES

En el cas de morfema dependents amb significat gramatical: MORFEMES

Els significats de temes i morfemes són diferents: un té una relació per ell mateix (TEMES), i l'altre té relació amb una altra cosa.

Encara ens podem trobar altres tipus de morfemes, per exemple bandad/ es.

Morfema derivatiu: (dad) forma una paraula nova.

Morfema flexiu: (es) canvien la categoria de la paraula

no canvien

un lexema (també és una abstracció) és una paraula que no té cap tipus de significació.

Característiques:

- Morfemes:

- unitats mínimes amb significat
- no tenen autonomia gramatical
- el seu significat és de relació
- es poden realitzar de diferents maneres segons el context. (dad)
- s'acostumen a classificar segons la posició que tenen amb la relació al tema:

- davant: prefix
- darrera: infix
- final: sufix

- poden ser flexius i derivatius.

- Temes:

- unitats mínimes amb significat
- no tenen autonomia
- el seu significat és lèxic
- es poden realitzar de diferents maneres segons el context.
- Es poden classificar d'acord a la part del discurs a la que pertanyen (nominal, verbal, adverbial...)
- Totes les paraules tenen un tema i un o més morfemes

- Lexemes:

- no són unitats mínimes perquè en cada lexema sempre hi ha un tema i un o més morfemes.
- Tenen autonomia (morfològiques, fonològiques..)
- Es manifesten d'una forma determinada
- Són unitats completes.

Segmentació morfològica

Ex: [tema [tema bon] + [afix derivatiu dad]] + [afix flexiu – es]

Els diferents morfemes tenen diferents realitzacions. Cadascuna d'aquestes realitzacions són variants del morfema. De totes formes, hi ha llengües on aquesta variació és senzilla perquè a cada morfema li correspon una realització.

Ex: Ember / ek / nek => als homes

Home pl. Datiu

En canvi, hi ha llengües on a cada morfema li corresponen diverses realitzacions.

Ex: ferar: ser portat

La major part de les llengües tenen la realització: port manteau (acumulació de morfemes)

Ex: im => article/ prep. Ex: refer = relatar

tornar a

Alguns morfemes tenen una discontinuïtat.

Ex: viejo => envejecer (morfema derivatiu que implica pasar un prefix o sufix)

Exemple: kniga

Nom knigi

Ac knigi

Gn knig => el morfema està però no té realització fonètica

Dt knigam

Intrs knigami

Prepos knigai

Processos morfològics:

Hi ha tres tipus bàsics:

- Flexió
- Derivació
- Composició

Tradicionalment la morfologia es derivada en dos tipus (flexiva i derivativa) i el tipus de composició estava present en les altres dos.

• Els morfemes flexius

- no canvien la categoria gramatical
- hi ha relació entre els morfemes flexius de la mateixa paraula (ha de ser coherent)

El lèxic es va ampliant durant tota la vida, per tant nosaltres tenim un lèxic mental.

Ex: nosaltres no tenim casa i cases, sino el concepte de el morfema en sí, però també la nostra ment té paraules amb morfemes derivatius.

A més la combinació de morfemes flexius segueix unes regles bastant estrictes. Ha de seguir un ordre concret.

Ex: morfema de gram. + morfema de número

La classe de morfemes que es poden utilitzar en els morfemes flexius està regida per la classe de paraula.

Ex: verb (persona, número), adjectiu (gènere, número)

En principi, hi ha un mòdul flexiu que té diferents morfemes i que podem variar d'una llengua a una altra.

Ex: MF (castellà) MF (grec)

Núm. Núm.

Pl. Sing. Sing. Dual pl.

• **Morfemes derivatius:**

- un dels únics mitjans per poder crear paraules Ex: agafar paraules del anglès => làser (acrònim) / kleenex (marca)
- combinació d'acrònims i contradiccions, unió de paraules. Ex: breakfast + lunch = brunch / motor + hotel = motel.
- Utilització d'una paraula que ja existeix, amb un significat nou.

Ex: satelles (llatí) => acompanya't = avui satèl·lit.

Imbecile (llatí) => dèbil = ara imbècil

Processos interessants perquè demostren la creativitat dels éssers humans.

Ex. Marchan d'ail => xandall

Venedor d'alls

Des del punt de vista lingüístic el tipus de creació de paraules més interessant és el que ens preposicions els morfemes derivatius i de competició.

Derivació: morfema + tema => paraula nova

Composició: paraula + paraula => paraula nova

A més la composició és un mecanisme universal.

Ex: roer – roedor

Jugar – jugador morfema agentiu => persona que realitza l'acció de.

Read – reader

La idea es basa en que nosaltres coneixem aquest mecanisme i l'utilitzem sense adonar-nos.

Hi ha moltes proves de totes les llengües de que realment la formació de la paraula mitjançant derivació segueix unes regles sistemàtiques; no és més important saber les regles sinó les hipòtesis que es prenen per establir aquesta regla. (RENMER)

Ex: formació de paraula amb -ble. Vender– vendiBLE

Lavar– lavaBLE

Tipus de canvi:

- canvi fonològic: quan el verb pertany a la segona conjugació, s'afegeix una.

- Canvi gramatical: verb => adjectiu.
- Canvi significatiu: X =/X-do/ X= Vender
- Restricció als verbs intransitius > morir, ir, andar...

El subjecte de l'adjectiu correspon al CD del <verb, és a dir, si yo vendo una casa, la casa es vendible

- **Casos on ens podem trobar -ble:**
- En alguns casos el sufix -ble també es pot aplicar a noms, però el procés és molt menys productiu (hi ha menys casos)
- Una altra possibilitat és que ens trobem amb el cas: potable (l'arrel no existeix)
- Relacionat amb la qüestió del significat -ble: susceptible de ser... però no sempre es pot ser aquesta lectura, és el cas de legible o amable, que té altres significats.

És una construcció lingüística i amés és una realitat psicològica: això ho sabem pel fet que en ocasions utilitzem aquestes regles cap enrera, és a dir, formen verbs a partir d'adjectiu, en lloc de a partir de verbs, creem adjectius.

Al utilitzar el sufix -ble es produeix un canvi de transitivitat; llavors podem deduir que aquest canvi també el trobem en altres prefixos; Com, -itzar, -izar, -ize...

Moderno => modernizar

General => generalitzar.

Es produeix un canvi de transitivitat

Ex: la casa es moderna

Modernitza la casa.

- un altre sufix en castellà és -ecer: envejecer (creat a partir d'adjectiu). Ens fixem que aquests verbs tenen diversos significats:
- incoatiu: sempre és transitiu
- causatiu: (este peinado envejece a Juan)

Aquesta generalització en el canvi de transitivitat té lloc en molts de casos.

Excepcions: reprimir, represivo (en els dos casos és subjecte) => Per això no vol dir que aquesta regla sigui incorrecte. Per tant, no hi ha excepcions, sinó que hi ha una sèrie de prefixes que s'apliquen a uns verbs determinats. (transitiu/ intransitiu)

• Comparació:

La composició junta dos o més paraules que formen una entitat nova:

Ex. Roja + blanca = rojiblanca

Lavar + vajillas = lavavajillas

• Classificació de compostos:

- Hipocràtics: un dels elements està subordinat a l'altre (lavavajillas). Classes:

Argumentats: un element del conjunt és un argument de l'altre, és a dir, una oració consta de predicats (verbals) i d'arguments (Sns) => de tipus semàntic

Ex: Joan renta el cotxe

Ag/sub tema

La porta s'obre

Sub/tema

La clau obre la porta

Sub/ tema

El vent obre la porta

Causa tema

Modificatius: un element del compost modifica l'altre. Ex: gentil hombre

Fillmore => estableix una jerarquia dels papers (tema) semàntics.

Classificació:

- agent: argument que té més probabilitats de ser subjecte
- causa
- experimentador
- instrument
- tema
- locatiu

Ex: Joan obre la porta / la porta s'obre

Agent/ Sub tema

Aquella persona que fa l'acció: Agent

La clau obre la porta

Instrument

En el cas de la passiva i en casos puntuals no es produeix aquesta jerarquia.

Ex: m'agrada la sopa

CP, experimentador tema

Es poden dir papers semàntics o temàtics, o casos, depèn de la importància que els lingüistes vulguin donar.

Ex: la destrucció de la ciutat

Predicat tema = argument

TEMA 2

Estructura sintàctica

En la sintaxi sempre es parteix de la idea bàsica basada en les oracions amb estructura interna, que està dirigida per dos principis:

- jerarquia
- linealitat

Una oració no és una simple juxtaposició de paraula, sinó que és una estructura amb elements relacionats. Hi ha uns constituents mediat i immediats, basats en el criteri de fer preguntes i en el criteri d'expansió (ajuda a descobrir quins són els constituents immediats.)

Un constituent és un element o conjunt d'elements que tenen una relació sintagmàtica dins d'una oració.

Un constituent immediat: són aquells elements que per sobre d'ells apareix un contituent més elevat (Det, N...)

Un constituent són aquells elements que constitueixen l'oració. (SN/SV)

!! Fórmula

Si A és constituent immediat de B i B és constituent immediat de C, llavors A és constituent mediat de C.

A final d'alguns arbres ens trobem en categories sintàctiques, llavors, com descobrim les categories? En aquest cas podem contemplar la distribució.

Ex: 1. Aquest edifici alt fou construït sense res.

2. Aquest edifici és alt

3. Aquell edifici li sembla alt

Si substituïm alt per horrible, segueix tenint sentit , en canvi, si ho substituïm per metall les oracions deixen de tenir sentit.

Hi ha una sèrie d'elements que tenen en comú tots els contextos. Llavors és obvi que les tres paraules són adjectius, però totes no pertanyen a la mateixa classe. (adj.)

Quan diem que dues paraules tenen en comú un nombre suficient de contextos, podem dir que pertanyen a la mateixa categoria.

En la gramàtica generativa es tracten les categories lèxiques d'una forma conjunta.

!! Aquesta teoria va ser proposada per Chomsky i Jacuendorff.

SINTAXI DE LA X (X)

La X equival a qualsevol categoria lèxica (nom, verbs, adj., prep, adv.)

La idea en que es basa aquest tipus d'anàlisi és que a les categories lèxiques més importants (nom, verb, adj.) les podem descriure com el producte de l'associació de dos trets:

$N \Rightarrow [- V] [+ N]$

$V \Rightarrow [+ V] [- N]$

$Adj. \Rightarrow [+ V] [+ N]$

$Prep \Rightarrow [- V] [- N]$

Totes les llengües tenen nom i verb, però hi ha llengües que no tenen adjectius, però encara així poden expressar el mateix.

Qualsevol categoria lèxica té una estructura simple:

– Especificadors: més molts adverbis, articles, adjectius (demonstratius)

La resta d'adverbis es poden actuar com a preposicions:

Ex: El va posar sobre la taula

Prep SN

Es va posar a sobre

Adv SN

Des del punt de vista d'aquesta classe, aquests adverbis, que es tracten com a preposició formen una categoria separada.

La sintaxi de la X ens proposa una sola regla sintàctica

$X \Rightarrow \text{especificador } X$

$X \Rightarrow \text{complement}$

() pot aparèixer o no

X ha d'aparèixer

Tots els sintagmes són una projecció de l'element bàsic.

Ex: $X = SN / N$ (una de les dues)

L'únic element que és bàsic i necessari és el nucli, però a vegades a la parla col·loquial l'eliminem.

Ex: Joan parla anglès, Maria rus.

Per la gramàtica generativa el que és important és l'estructura de constituents, és a dir, que en realitat les

funcions són derivades de l'estructura de l'oració.

El concepte de funció és secundari.

- Dificultats per a definir el concepte d'oració

En general es parla del concepte d'oració quan ens referim a una unitat purament teòrica i a les emissions concretes de cadascun dels parlants.

En segon sentit, en canvi, designem l'enunciat com a un conjunt de cadenes de paraules que els parlants produeixen.

Oració => competència (fonema, morfema)

Enunciat => actuació

Definicions d'oració.

- Definició tradicional: unitat que té un significat o sentit complert. Definició basada en la semàntica.
- Altres definicions es basen en l'aspecte formal => sintàctic.

Ex: Malta és una illa A Etiòpia ja fa dos anys que no plou

Són dues oracions des de tots els punts de vista.

O bé renunciem a la caracterització estricta des del punt de vista formal.

BOOMFIELD:

Diu que una oració és una forma lingüística que no està inclosa en una unitat més gran.

Ex: John!

Poor John!

Poor John run away ! (oració)

When the dog barked, poor John ran away! (oració)

El criteri de Boomfield no ens serveix. Això no és del tot eficient perquè no totes aquestes seqüències poden aparèixer igualment.

Ex: *Maria ignora a Joan

*Maria es va enfadar perquè Joan es va enfadar va sortir.

*oració gramatical

El fet que no estigui en un context lingüístic no significa que l'oració no sigui gramatical.

Fins i tot, de vegades necessitem un context lingüístic per recuperar l'oració gramatical i la informació lingüística. Moltes vegades es produeixen el·lipsi, però que no causen cap problema.

Per tant, totes les seqüències no són tan completes des del punt de vista semàntic com una oració completa.

El criteri semàntic no ens serveix perquè no està clara la informació que se'ns expressa. La proposta de Bloomfield tampoc és satisfactori.

- **Proposta més clara.**

L'oració des d'un punt de vista teòric té dos constituents bàsics: SN i SV => aquests són criteris formals que ens permeten contemplar totes les oracions. Aquesta perspectiva es basa des de punt de vista de la gramàtica generativa.

Per solucionar el problema de la regla de la X, els generativistes van decidir que en tota l'oració hi ha un element que lliga els dos constituents, anomenat FLEXIO l'oració on tenim un constituent anomenat flexio.

SN FLEXIU SV

Nucli

– temps

– concordança

Les regles que vam veure pressuposava un ordre, però ara bé altres llengües tenen diferents ordres de paraules. Llavors estudiem això de l'ordre en tres components:

Sub vb. Ob => Aquest és el que més predomin

Vb. Sub. Ob (català, catellà, anglès)

Ob. Vb Sub

Sb ob Vb

Vb. Ob. Sub.

Ob. Sb. Vb.

Per molt rígida que sigui l'oració, podem trobar alteracions en l'ordre de l'oració.

Variabilitat: el grau de variabilitat varia segons l'ordre de l'oració.

- Ordre lliure: Aquelles llengües que tenen flexions (llatí, grec...)

Ex: Petrus apellat Paulum

Amb totes les variacions possibles, encara que no totes tindran el mateix sentit.

Pierre appelle Paul (només aquesta variació)

El català i el castellà són llengües que tenen ordre lliure de constituents. La distinció entre orde lliure de paraules i constituents la fer MATHEW.

Després ens trobem amb llengües d'ordre més rígid, com és el cas de l'anglès.

Totes aquestes caracteritzacions d'ordres venen condicionades pel fet de si una llengua és molt o poc flexiva. No podem parlar de llengua d'ordre lliure, sinó que sempre haurem de definir la llengua amb temes relatius.

Semàntica:

La llengua com a sistema simbòlic.

És un sistema mitjançant el qual associem sons i significats. Aquest procés es dona sobretot mitjançant paraules.

Ex. (SAUSSURE) Significat

Significant

En alguns casos es pot donar una simbolització fònica.

Ex. (onomatopeies) Castellà: glo, glo. (engolir)

Basc: kokolo egim

Català: glop

Anglès: glup

Un altre cas de simbolització del nivell de l'oració.

Ex. (frases fetes) Castellà: tomar el pelo

Català: prendre el pèl

Anglès: to pull someone's leg

Francès: faire marcher quelqu'un

Italià: prendere in giro

Procés de simbolització: unir significat amb significat. Encara que el significat és difícil d'adquirir un concepte que el defineixi, ja que s'ha establert molts significats diferents. Aquesta complexitat ha portat a alguns autors a sistematitzar. Llavors alguns autors han delimitat el camp i han fet una possible classificació:

- LEECH: distingeix el significat conceptual o lògic. És el més neutre (el menys condicionat pel context.) i el que podríem estudiar des del punt de vista de la lingüística.

Ex: home: + humà, + adult, + masculí

Dona: + humà, + adult, – masculí Significat objectiu

Nen: + humà, – adult, + masculí

el que el diferencia.

- **SIGNIFICATS ASSOCIATIUS:** podem trobar diferents tipus de significats associatius.
 - connotatius: l'objecte amb el que ens referim a aquesta paraula està relacionat amb associacions.
 - Estilístic: significat que es pot deduir per les circumstàncies d'ús del llenguatge. Es transmet per associacions anímiques o emotives.
 - Reflexa: paraules que tenen diferents significats i un d'aquest resalta, és a dir, se superposa als altres.
 - Col·locatiu: funció de les associacions que estan fetes en el llenguatge.

Ex. Pretty mas (sona estrany) => pretty woman

Tots aquests significats són molt subjectius, per tant per alguns lingüistes, això queda fora del terreny lingüístic.

- **SIGNIFICAT TEMÀTIC:** allò que es comunica per la manera en que està organitzat el missatge. Aquest afecta més a l'oració que no pas una paraula aïllada.

• Diferents teories del significat

- Teoria conductiva del significat.
 - BOOMFIELD: aplica les idees de la psicologia del conductivisme.

(estímulo) E => R (resposta) E => R llenguatge missatge

això suposa que les respostes ens donen el significat. Per BOOMFIELD no es pot explicar el significat lingüístic. Es van intentar introduir diferents punts de vista en la lingüística.

- Teoria referencial del significat: bàsicament filosòfica amb versió ingènua i una revisió millor.
 - versió ingènua: el significat d'una expressió és un objecte, però això no pot ser correcte perquè el significat de l'expressió varia segons l'emissor. Sembla que això funciona una mica en el terreny dels noms propis. (No és vàlida)
 - revisions més elevades: introdueixen una distinció entre intenció => (denotació)* i extensió => (referència)* aquest distinció permet marcar més diferències. *segons els lingüistes.

Això vol dir que les expressions tenen un significat diferent i la intenció és diferent, en canvi, la referència és la mateixa. Ex: reus (l'estel tarda => matí)

- Teoria situacionalista (referencial) BERWISSE i PENNY (1983). Es basen en l'oració i diuen que el significat d'una expressió lingüística és una relació entre situacions.
- Teoria cognitiva. Té dues versions:
 - versió simple: teoria idealista: el significat de les paraules són idees que estan a les ments dels parlants. Nosaltres sabem el significat de moltes paraules que no tenen un referent en realitat (sirena) => element extralingüístic.
 - Versió complexa: substitueixen la paraula idea per estructura conceptual o cognitiva; aquesta s'ajunta a uns patrons precisos de comportament. Per tant, la suposició és que si aquestes estructures tenen aquests patrons, és molt probable que aquesta estructura mental es reflectís amb els significats lingüístics d'un punt de vista denotatiu. Una de les branques de la semàntica, seria la semàntica cognitiva. Ex. Metàfora

Hem estudiat com hi ha mètodes capaços de canviar la estructura mental.

Conceptes de denotació i referència

Son dos conceptes diferents:

- Denotació: és una relació constant que hi ha entre un element lèxic i un tipus d'objecte o entitat de la realitat extralingüística (tots els parlants d'una mateixa llengua coneixen aquesta relació)
- Referència: una relació que es dona entre un objecte o entitat de món extralingüístic, és un element lèxic i la denotació d'aquest element lèxic.

En el cas de la denotació és una associació mental i en el cas de la referència ens referim a l'objecte amb el seu respectiu nom (tenim una sèrie de referents potencials de taula i els utilitzem en casos diferents.)

Quan parlem de denotació, parlem d'un tipus concret d'objecte amb característiques específiques. Llavors, a partir dels anys 60 es va crear una definició amb condicions necessàries i suficients per parlar d'un objecte concret. Però amb això n'hi ha prou.

Des de fa poc ja podem parlar de prototips (ens donen uns referents generals que ens ajuden a reconèixer els objectes.)

Les proves dels prototips s'han creat a partir de la llengua anglesa.

Per tant, la denotació es pot veure des de dos punts de vista:

- condicions necessàries i suficients
- prototips
- connotació (opinió): les podem trobar tant als referents com a les denotacions.

El meu significat de casa té diversos referents. Després hi ha connotacions procedents dels dos aspectes que equivalen al significat associatius (ex: dona => misogen)

També hi ha aspectes connotatius dels referents, però son individuals.

Ex. Tenir una teulada

Casa tenir una teulada vermella

Edifici per una vivenda habitual d'una família =>conn.+ individual

En el cas de la semàntica també em de deixar de banda tots els coneixements de les paraules que tenen un sentit global, és a dir, aquella que es defineix com a l'enciclopèdia. Ex. Cotxe

Per utilitzar la paraula cotxe en un text concret lingüístic forma part del concepte que tenim d'aquest a la ment. Ex: he vist unes sabates de cocodril => sentit ambigu amb dos significats des del punt de vista objectiu. El significat el sabem gràcies a la nostra intuïció. No sabem el significat purament lingüístic, ja que quan escoltem alguna cosa tenim a la ment diverses interpretacions.

La semàntica lèxica.

S'estudia el significat de les paraules, oracions i enunciats. Veurem diferents tipus de semàntica.

En la tradició europea (estructuralisme) es van centrar en la semàntica de les paraules i després van passar a les oracions i finalment als enunciats.

En la tradició americana => semàntica de l'oració.

Dins de la semàntica lèxica estudiem com a cosa més important el significat de les paraules, és a dir, l'estudi de la descomposició del significat lèxic, amb trets semàntics. Han estudiat molts lèxics que ens ajuden a relacionar trets d'un mateix camp.

A partir del s.XIX es comença a parlar de semàntica dins de la lingüística.

Antecedents de la història de la semàntica:

- camps lèxics
- descomposició del significat lèxic de les paraules.

Relacions de significats entre paraules:

S'estudien dos tipus de relacions.

- sintagmàtiques: s'estudia les relacions de vigència que hi ha entre unitats lèxiques de la cadena
- paradigmàtic CRUSE : un tipus de relació més específica, per reconèixer una meronomia* és fa a partir d'una espècie de fórmula.* meronomia/ meronimia (més o menys hipònims– hiperònims.)

B té A

A és part de B

Des del punt de vista de la semàntica de l'oració estudiem com es combinen les denotacions dels elements lèxics per donar com resultat el sentit de l'oració. No hi ha prou amb el significat de les paraules, sinó que també hem de saber el significat de les paraules.

Estudi de l'oració:

S'estudia la relació que hi ha entre una oració i el context extralingüístic.

Ex. La neu és blanca

S'estudia també la semàntica interoracional (relacions entre les oracions) => Teoria representacional de HAMSKAMP.

Aquesta teoria s'ocupa de la relació entre el significat de les oracions amb dos punts de vista:

- oracions presents en un text
- oracions que no estan present

ex. En Joan va entrar a classe; no sabia que fer. => som conscients de que qui ha entrat a classe és en Joan.

TEMA 3: Tipologia lingüística i universal

3.1 Les llengües del món.

Quantes llengües hi ha al món?

No ho podem arribar a saber, però més o menys, entre 3000 i 5000. Tampoc sabem exactament quantes famílies lingüístiques hi ha al món.

Tot això no ho sabem per què:

- no coneixem totes les llengües del món.
- No sabem exactament que és una llengua (perquè no tenen uns límits precisos en espai i temps)

Normalment, nosaltres acceptem que a la Península Ibèrica es parlen cinc llengües (català, castellà, basc, gallec, portuguès). Però, ens trobem amb conflictes entre aquestes llengües.

Per tant, haurem d'acceptar que trobem diverses variants de les llengües que han d'ésser necessàriament acceptades (aragonès, aranès...)

Si dos parlants de diferents variants, s'entenen, vol dir que són variants de la mateixa llengua, sinó s'entenen formen part de diferents llengües.

La llengua és un element molt arrelat a la consciència d'una societat, i per tant, la base territorial és un criteri molt important. És necessari que la llengua tingui un territori propi.

Durant la història, la geografia ha condicionat a que una llengua hagi viscut o no. Les grans llengües sempre s'han desenvolupat on les comunicacions eren més fàcils, en canvi on no hi havia comunicacions fàcils, llavors trobem una gran varietat de llengües.

La llengua té continuïtat, si els seus elements contribueixen a la seva diversitat.

De totes formes una llengua necessita un territori, però moltes vegades la frontera política no coincideix amb la lingüística. Això comporta problemes contra els habitants del territori. Ex. Xina

No només hi ha fronteres geogràfiques, sinó que també hi ha límits socials i culturals. Ex. Flexió, lèxic.

La distribució de les llengües està condicionada per moltes variants. Els seus canvis i modificacions són creades a causa del temps. No hi ha cap llengua que no canviï , i el canvi de vegades ens mostra les transformacions d'una llengua a una altra.

El procés del canvi ha tingut lloc en totes les llengües del món. Però, en l'actualitat no sabem que passarà en un futur perquè les fronteres geogràfiques estan desapareixent. Ara podem condicionar-les per la classe social (tendència de les llengües al canvi).

Una de les tasques de la lingüística històrica és arribar a descobrir el parentiu de les llengües; és interessant perquè permet conèixer la història i cultura dels avantpassats. La llengua ens dona molta informació sobre un poble. És cert que avui en dia, estan desapareixent moltes llengües , però totes les seves variants estan preparades per servir a la comunicació. De totes formes, normalment el creixement d'una llengua suposa el creixement d'una altra.

- El prestigi d'una llengua depèn de:
 - el prestigi dels parlants (classe social)
 - factor polític (mitjans de comunicació)
 - l'ensenyament (l'escola el pot potenciar)

- literatura

Llengua franca: llengua que s'agafa com a model de llengua internacional.

Hi ha llengües que estan a punt de desaparèixer i que d'entrada qualsevol pèrdua d'una llengua, és una pèrdua per la humanitat. L'estat contribueix molt a l'extinció de les llengües.

Relativisme lingüístic:

Partim de la base entre les diferències entre les llengües del món. El primer que ens sorprèn de les llengües, és la seva unitat.

Les formes verbals de les llengües indoeuropees són molt diferents.

Ex: xinès : els noms són invariables, el pl. i el singular s'expressa posant adjectius numerals.

Fa molts temps que s'han estat plantejant la relació que hi ha entre la llengua i la cultural.

- Herder (1770): aquest autor deia que el llenguatge és un instrument per comunicar-nos i és la forma que reflecteix el nostre pensament.
- Humboldt: va començar a desenvolupar la idea de que les diferències culturals tenen una contrapartida a la diversitat lingüística (teoria de la cultura). El llenguatge és el motor del pensament. Es fa una classificació entre llengües analítiques i sintàctiques. Ell deia que les llengües flexives són les més útils per mostrar el pensament.
- Sapir- Whorf: són autors americans del s.XX . Van escriure sobre la relació entre llengua i pensament. Van dir que totes les llengües són capaces d'expulsar tots els pensaments. També van parlar de la relació entre llengua i cultura.

3.2.3 El lèxic d'una llengua i la cultura d'un poble

BOOS, que és anterior a Sapir, per il·lustrar aquesta relació diu que un esquimal té 4 paraules diferents per expressar la paraula meu, és per la seva cultura. En la mostra cultural, tenim una variació de paraules respecte la paraula vi.

El vocabulari és la part més superficial de la llengua. Cada dia aprenem paraules noves. És lògic que el vocabulari s'acosti més a la cultura, el llenguatge també ho fa.

3.2.4. La hipòtesi de la relativitat lingüística

Es una teoria reformada per Sapir- Whorf. No només donen importància al lèxic sinó que també o l'estructura morfològica i diu que lèxic determina el pensament del poble (=> Whorf).

3.3 La classificació genètica de les llengües

3.3.1 Classificació genètica i anàlisi tipològic.

A partir de la diversitat lingüística hem fet aquesta classificació.

3.3.2 Els mètodes de classificació genètica

Per fer la classificació es prenen diversos elements:

- reconstrucció protètica de la llengua
- comparació de diferents llengües

3.3.3. Les relacions genètiques entre les llengües

El desenvolupament lingüístic històric és al s.XIX. Es va fer la reconstrucció de l'avantpassat indoeuropeu. El vocabulari bàsic és el més proper, el que primer aprenem, no està sotmès a préstec.

3.3.4. les famílies lingüístiques

No hi ha acord total però es diu que hi ha 17 famílies (indoeuropeus, caucàsics, afro-asiàtic, ...)Dins de cada família hi ha diverses branques diferents. Es pot establir un parentiu, però hi ha llengües que no.

3.3.5. Les llengües aïllades

Són aquestes llengües que no tenen cap parentiu. Per exemple el basc.

Altres llengües es consideren aïllades per altres. Pitgin> En una zona molt petita es parlen moltes llengües. Per comunicar-se entre ells es pot fer de dues maneres:

- Llengua franca: que serveix de comunicació per tots
- Es crea el pitgin: s'agafa lèxic de la llengua més anònima però es manté l'estructura de l'altre llengua.

Pitgin és igual a llengua artificial. Són les llengües que han tingut les colònies. Es pot considerar que no són veritables llengües, ja que no evoluciona, el pitgin és només un instrument d'interès comercial.

CRIDLE: quan una comunitat accepta el pitgin com a llengua pròpia i en el moment que aquest s'adapta a una comunitat es complica la sintaxi, s'amplia el vocabulari, actua com una llengua.

3.4 La classificació tipològica de les llengües

3.4.1 La tipologia morfològica

S'ha de caure les característiques que les llengües tenen en comú. El fet de pertànyer a la mateixa família genètica fa pensar que pertanyen a la mateixa classificació tipològica, això no és així sempre. Hi ha diversos nivells: el lèxic, el sintàctic, el fonològic, i sobretot el morfològic.

3.4.2 Llengües aïllants o analítiques.

La característica morfològica principal és que cada forma correspon a un morfema i cada morfema està representat per una forma.

El vietnamita té una paraula per al plural, al igual que el xinès.

L'anglès és més analític que el castellà o el català: I will go

Aniré

3.4.3 Llengües aglutinants

Una paraula sempre té un lexema i una sèrie de morfemes gramaticals. Cada morfema gramatical. Cada

morfema gramatical correspon a una forma.

- adamlardam

home pl. ablatiu => cada element o a una informació.

3.4.4 Llengües fusionants o flexives.

Es més difícil analitzar el tipus morfològic perquè no hi ha separació entre elements.

El llatí, el grec.

3.4.5 Altres tipologies

No s'esclou que fem altres classificacions.

La quantitat de vocals, entre 5 i 8.

3.5. ELS UNIVERSALS LINGÜÍSTICS

3.5.1 Dos punts de vista diferents

Encara que les llengües són diferents, hi ha que donen més importància a les semblances.

La gramàtica generativa estudia allò que tenen en comú.

En l'escola tipològica de lingüística formada per CHOMSKY, i que en formaren part COMRIE i GRUMBERG es comparteix la idea però forma diferent universal lingüístic amb influència genètica, o predisposició biològica, tots marxen amb aquesta predisposició.

Els universals són les estructures que heretem genèticament.

S'han de recollir les dades de varies llengües. Però no cal estudiar moltes llengües per fer un hipòtesi dels universals.

GRUMBERG és un lingüista tipològic i diu que s'ha d'examinar el major tipus de llengües per establir els universals. Parlen de tendència universal i ho expressen en tant per 100. No és tan radical com CHOMSKY.

Els universals implicatius són més patrimoni de la lingüística tipològica.

3.5.2 Els universals substantius.

Segons la gramàtica generativa són aquells elements que estan presents en totes les llengües.

Totes les llengües tenen noms i verbs. Totes les llengües tenen vocals.

JACKOBSON diu que totes les llengües tenen trets, hi ha com un inventari general, i cada llengua agafa d'aquest el que necessita.

3.5.3 Els universals formals.

Conjunts de condicions abstractes que governen la forma en que poden funcionar les llengües.

3.5.4 Els universals implicats

Lògica: $p \Rightarrow q$. Tinc la possibilitat de tenir p i q, de tenir q però no p, i no tenir ni p ni q.

Si una llengua té característiques de gènere en el nom hi ha de tenir també en el pronom.

3.5.5 L'explicació dels universals lingüístics.

El pensar que hi ha universals ens ajuda a entendre com un nen pot aprendre les llengües més fàcilment.

Altres punts de vista, sobre les justificacions dels universals lingüístics.

- totes les llengües tenen trets en comú perquè tenen un mateix avantpassat. Aquesta és una hipòtesi que no es pot comprovar.
- Tots els éssers humans tenen aparells formadors similars
- Tots els éssers humans tenim estructures mentals similars.
- Perspectiva de tipus comunicatiu. Els universals permeten la comunicació entre els parlants. Els mateixos universals es contradiuen, totes les llengües tenen sinònims i antònims i això no facilita la comunicació.